

rázhatjuk legelfogadhatóbban. Ha a szíves olvasó ebben egyetért velem, akkor bízást be is fejezhetem fejtegetéseimet.

Csefkó Gyula.

A középkori Eperjes magyarsága.

1919. február havában a Debrecenben élő felvidéki magyarok kérésére a csehek területi aspirációi ellen „Pro Hungaria Superiore, Felsőmagyarországért” címen egy hosszabb dolgozatot írtam, amelyben többek közt Pozsony vármegyétől Abauj-Tornáig megyéről-megyére haladva, a megdönthetetlen adatok egész tömegével kimutattam, hogy a mi Felvidékünk minden megyéjében ott találjuk a magyar réteget és megcáfolhatatlanul bebizonyítottam a magyarságnak e területhez való ősi szerzett jogát.

Ebben a dolgozatban Sáros vármegye keretén belül csak röviden (húsz egynéhány sorban) foglalkozhattam a középkori Eperjes város egykori magyarságával.

1919. óta alkalmam volt összegyűjteni mindazon adatokat, amelyek — mint majd látni fogjuk — bizonyítják, hogy Eperjesnek már a középkorban elég tekintélyes számú magyar lakosa volt, tehát a magyar réteg, mint a Felvidéken mindenütt, itt is már a középkorban meg volt.

*

Nyilvánvaló, hogy mint Kassa, Kisszeben és Bártfa, úgy Eperjes is germán (szász) alapítású hely. Alapításának ideje a XII. század második fele, vagy legkésőbb a XIII. század legeleje, az az idő, amidőn az északkeleti gyepüelvén túli területeket kezdi a magyar királyok tudatosan benépesíteni és így az eredetileg Göncz-Telkibánya felett húzódott gyepüvonalat kezdi mind tovább északabbra, a Beszkidekig kitolni.

Eperjest, mint lakott helyet 1233-ban említik először az oklevelek,¹ s egy 1249-ben kelt oklevél világosan megmondja, hogy Eperjes terra Saxonum, a szászok földje, azaz germán alapítás.²

¹ Csánki: Magyarország földrajza stb. I. k. 285. l.

² Hazai Okmánytár: VIII. k. 54. l.

A XIII. század végére a gyepüvonalak kitolódnak az országhatárokig, egészen a Beszkidekig, megszűnik tehát az eddig honvédelmi szempontból fennállt országválasztó zóna, s így a gyepüelvén belül kerül Eperjes, és már a század utolsó évében III. András királyunk a sárosmegyei három fejlődő lakott hely, nevezetesen Sáros, Eperjes és Kisszeben vendégnépeit (hospites) jeles kiváltságokkal való megadományozásra érdemesíti.

A XIV. században Eperjes minden irányban nagyot lendül, a magyar királyok és királynék többször kitüntetik privilegiumok, jogosítványok adományozásával és a germán alapítású város németajkú lakói közé ebben a században bevonul már a *magyar* elem is.

Az oklevelek szövegeiben feljegyzett polgárnevek közt 1385-ben tűnik fel az első magyar: „Nicolaus filius Stephani dicti *Nylfaragow*,” aki a városnak már tekintélyesebb polgára lehetett, mert rábízák a város egyik nevezetes privilegiumát, hogy vigye el Szepeshelyre és ott a káptalannal hitelesen írassa át.³ Néhány évvel később már a városi tanács tagjai közt találunk egy „Johannes *Zegus*” (Szeges?) nevű esküdtet,⁴ amiből a magyarságnak Eperjesen való térfoglalása haladására kell következtetnünk. Ennek a térfoglalásnak nagyobb arányai azonban inkább a XV. században bontakoznak ki előttünk.

1411-ben a város hatósága összeíratta mindazon polgárokat, akiknek sörfőzdéjük volt. Ezek utcák (később negyedek) szerint irattak össze. A „lineá”-k közt ekkor már ott találjuk a *linea Ungarorum*-ot is. Van tehát ekkor már Eperjesen a többséget kitevő német lakosság mellett *magyar* kisebbség is. Az összeíró személyére nézve jellemző, hogy az egyik *linea* nevét így jegyzi fel: „In *linea Suler biro*,” tehát a *iudex* vagy Richter kifejezés helyett egyenesen magyar szót használ.⁵

1428. az a nevezetes esztendő, amelyből az első teljes eperjesi adóaljstrom, azaz Eperjes adófizető családfőinek teljes névsora áll rendelkezésünkre. Ez az adóaljstrom a járost már nem *lineá*-ra, hanem *quartalé*-kra, azaz negyedekre osztja. Ekkor összesen kilenc *quartaléra* oszlott a város, s köztük van

³ Eperjes város levéltára: 58. szám.

⁴ Eperjes város levéltára: 65. szám.

⁵ Eperjes város levéltára: 112. szám.

a *quartale Hungarorum* is. Az adólajstrom írója kétségtelenül német ajkú ember volt, amit a lajstrom ortografiája bizonyít, mégis szerencsénkre a lajstrom szerkesztője, — aki valószínűleg a város jegyzője lehetett — még a keresztnévek leírásánál is szinte élesen megkülönbözteti a magyarajkú családfő nevét, a német vagy szláv családfőétől. Míg tehát az összeíró a németajkú családfők keresztnévét Johannes-nek, Hancz-nak, vagy Hamus-nak, Stephanus-nak, Nicolaus-nak, Gregorius-nak stb., a tót ajkúét Janckó-nak, Páwel-nak, Stepán-nak, addig a magyar polgárok nevét németes ortografiával ugyan, de: *Janusch*-nak, *Istwan*-nak, *Laslo*-nak; *Balašch*-nak, *Andrasch*-nak, *Antal*-nak stb. írja. Az is megtörténik, hogy az összeíró az illető polgárnevet egyenesen magyarul írja le.

Ilyenformán nem volt nehéz az adólajstromból részint a vezeték, részint a keresztnévek alapján a kétségtelenül magyarajkú családfőket kiválogatni.

A város *első* negyedében a nevek ilyen elemzése alapján ékkor a következő magyarok laktak: Symon Cowacz,⁶ Gasdagarus, Sombat Miclősch, Scharus Thomasch, Lukaczi Martinus, Cadar Laurencius, és ismét Symon Cowacz. — Vezetéknevük alapján kétesek: Bobir Jacob és Bobir Janusch.

A *második* negyedben: Petrus de Somos, Georgius Goemoloesch, Farusch Péter, Gergel Cowacz, Malaczi Janusch, Tarcza Andrasch és Janusch *Marthon* fia.

A *harmadik*, azaz magyar negyedben: Gergel, Elcz Ystwan, Andrasch, Gombosch Laslo, Anthonius de Ladá, Celemen, Vrkuti Jurge, Cygan *Peterne*, Schaschka Laslo, Jurg Kalmar, Jurg dyack, Demeter, Borrosch Baiasch, Tot Symon, Maschfel Laslo, Bencze, Wamusch Mathei, Koesoere Antal. Cowacz Jacob, Laslo Cowacz, Schito Jacob, Lukaczi Antal, Rank Ystwan, Warga Istwan, Jurg Cowacz, Toth Gergel, Jacob Andrasch. Kétes: Czurk Mihál.

A *negyedik* negyedben: Czay Janusch, Anthonius Cowacz, Symon Cowacz, Ffodor Janusch, Ffogasch, Schuba Laslo, Warga Dzurd (azaz György), Petrus Loekisch (Lölkös), Lukaczi Juerge. Kétes: Noecze Miclősch.

⁶ A személynevek és magyar szavak közlésénél betűhíven ragaszkodom az eredeti szöveghez.

Az *ötödik* negyedben: Pap Janusch, Cristanus Segesch, Nicolaus Segesch, Fodor Mathias, Ywasch Michael, Saruschi Lorencz, Toth Laslo, Weresch Micloosch, Pap Janusch, Lukacz, Pere Peter, Pap Miclosch, Georgius Warga.

A *hatodik* negyedben: Sacoschi (talán: Sárosi) Janusch, Kwesch (Köves) Miclosch, Tóth Balasch, Marton Pap, Kyrál, Meschke Ystwan, Feyer Mihál, Thomas Czarar, Georgius Schaschka.

A *hetedik* (szláv) negyedben: Warga Jurge, Demeter, Balasch, Sentmihali Janusch, Edisch Ystwan, Lotho Miclosch, *Gergilfya* Janusch, Czunka (Csonka) Emerich, Baltazar, Czuntisch (Csonotos) Ystwan, Wack Miclosch, Pastor Janusch, Georgius Alcz, Petir Cupa. — Kétesek: Noslak Janusch és Czehordeli Janusch.

A *nyolcadik* negyedben: *Ystenisch* Janusch, Paulus Lokisch. Fekete Mihál. Kétes: Lacscha Janusch.

A *kilencedik* negyedben: Czan Janusch, Thwsheli (Tüz-hely) Janusch, Casschay Loerencz, Wariasch Ystwan, Loekisch Peter, Asaloch Janusch, Ember Peter, Petrus de Somosch, Scharusch Loerencz, Fodor Mathiasch.

Ezen névsorból látjuk tehát, hogy ebben az időben a magyarság Eperjesen erősen tért foglalt. Ekkor már a város minden negyedében lakik magyar, persze legtöbb a magyarok negyedében és ha az adóajstrom adatai megbízhatók, akkor Eperjes város lakóinak körülbelül *hatod* része magyar. Ezt az elég tekintélyes névsort kiegészítik a város 1424—1429. számadáskönyveiben található magyar polgárnevek. Így: Anthonius Ungarus, aki valószínűleg azonos: Anthonius Közörövel, azután Cacoth Ystwan, Caspar Marto(n), Czuntisch (Csonotos) Ystwan, Fodor Janus vagy Janusch, Fodor Mathias, Gombisch Janusch, Kattho Peter, Kyrál, Maschfel Ladislaus, Orguti Jorge, Pap Janisch, Pap Miclosch, Paulus Filius, Tot Gerger, Sotyo Janusch, Weresch vagy Werisch Miclosch és Zuga Miclosch.⁷

1434-ben egy Stanislaus Forgach vagy Fforgacz nevű esküdtpolgárral találkozunk, aki 1441—42-ben a város bírása leszen.⁸

⁷ Magy. Nemz. Múzeum Törzslevéltár, Eperjes v. lt. 154. szám.

⁸ Eperjes város ltára: 164., 165., 167., 209. és 210/a. sz. 18/b. lap.

A magyarság és ezzel kapcsolatban a magyar jog, illetve jogunk egyes szakkifejezéseinek eperjesi térfoglalását kétségtelenül tanúsítja a város 1441–1454. közt készült számadáskönyve. Ebben például ilyen feljegyzéseket olvasunk: Item dem *Solgabyro* denarii 210; vagy: Item dem *Solgabiro* pro calciis den. XXV. — Item *Solgabironac* pro expensis den. LV. — Item dem *Solgabyro* zcu uortrinckenn den. III. — Item den *Solgabiro* vor eyn bryff den. XXIII. — Item vor steffelen den *vtwar-biro* den. LM. — Item vor eyn Bryff off Kapy Janus *tudoman* den. 100. — Item den *Solagbiro* vor eyn bryff *tudeman* den. XII. — Item auf dy stat gegangen auff *potwarey* fl. 1/2.⁹

Nyilvánvaló mindezekből, hogy a németajkú városi jegyző a számadáskönyvi bejegyzéseknél a *solgabiró*, *udvarbiró*, *tudomány* (-vétel), *patvar* magyar terminus technicusoknak megfelelő német vagy latin szót hamarjában nem tudott találni, kénytelen volt tehát a magyar szavakat nemcsak egyszerűen, de ragozva is használni. Egyébként a számadáskönyvben magyar nevek ragozása máskor is előfordul, mint pl.: Item procuratori *istwannak* pro ocreis den. LXX. — Vagy: Item *dycke balasnac* stb.,¹⁰ amiből arra kell következtetnünk, hogy ekkor a magyar lakosság száma Eperjesen már olyan tekintélyes, hogy ennek hatása alól a város németajkú jegyzője sem vonhatja ki magát, s a ragozások azt bizonyítják, hogy valamit éteni kellett neki magyarul is.

Természetesen ebben a számadáskönyvben is találunk magyar polgárneveket, s ezek a következők: Ffogosch Janusch, Meschke Yschtwan, Kokotka (?), Ystwan, Kwsch (Kis) Ystwan, Torsak lucaczne, Wercze Lorencz vagy Laurenicius Werczy, Warga Miclosch, Soschka Peter, Kuschianus (így, egybeírva!), Lőkisch Georgius, Sabo Yschtwan, Kerekesch Thomas, Vrban Yschtwan Kutelesch balasch, Kowacz Peter, Baran Peter, Kakas Andras, Magasch Miclos, Schaschka Peter, Kvsch Mihál, Fodor Janusch, Kaczir Gergel, Gergel Janusch, Oeckrisch Janusch, Andrasch Kowacz, Zamar Thomas vagy Samar Thomas, Alcz Antal, Pap Antal, Miclosch warga, Tczobrisch Janusch, hwschwetne, Kanal Andrasch, Kerekesch Valent, Nagy

⁹ Eperjes város ltára: 210/a. szám, 73., 74., 78., 83., 96., 107., 143., 147., 148. ll.

¹⁰ U. ott: 76. lap.

Paul, Kwrtha Miclos, Soecz Gergel, Schodrö, Bökrosch balasch, Barani Peter, Kanal Yschtwan, Nag Emrich, végül Anthonius vagy Antal Vngarus és Vrbanus Vngarus.¹¹

Ez a névsor persze nem teljes, mert hiszen nem kellett szükségképpen minden magyarajkú polgár nevének a számadáskönyvben szerepelni, azonban a névsort kitudjuk egészíteni a város 1449—1454. közt kelt adólajstromaiban található magyar polgárnevekkel, melyek a következők: 1. Alcz Yschitwan, 2. Bocros vagy Böckorosch Balasch vagy Balasius, 3. Bockorosch Jacap, 4. Borso Thomas, 5. Balog Andreas, 6. Bencze Thomas, 7. Bozoganyosch Dominicus vagy Bozogan Damonkosch, 8. Bak Antal, 9. Boros Peter, 10. Börosch Antal, 11. Bolha Jacob vagy Bolhaysch Jacap, Bolhasch Jacap, 12. Balasch dyac, 13. Baynok Peter, 14. Barani Peter, 15. Czebres Paulus, 16. Czebres George, 17. Dobó Jorg, 18. Faytalan Johannes, 19. Farago Symon, 20. Ffarkasch Mihal, 21. Faros vagy Farusch Peter, 22. Fodor Marthynne, 23. Fodor Mathiasne, 24. Fodor Janusch, 25. Fogas vagy Fogosch Peter, 26. Gurdch (?) pap anyja, 27. Halas vagy Halaz Thomas, 28. Haydayda Andris, 29. Hwswed vagy Hwschwett Miclosch, Niclos, 30. Istwan dyak, 31. Yo Jacub vagy Jacap, 32. Kadar vagy Cadar Valentinus, 33. Kadar Miclosch, 34. Kalmar Gergel, 35. Kalmar Istwan, 37. Kalmar Micolosch, 37. Kanal Ysch(tv)an, 38. Cantor Myhal, 39. Kantor Miclosch, 40. Karatczon Gergel, 41. Kardosch Janusch, 42. Kerekes Thomas, 43. Kerekesch Mathe, 44. Kyrál vagy Kiral Georgius vagy Jorg, 45. Coatz, Kowatz vagy Kowacz Petrus, 46. Kowacz Jurg, 47. Kowatz Valtin, 48. Ketheles vagy Kwtelesch Janusch vagy Johannes, 49. Kower vagy Kewer Michael, 50. Kwtheles Balas, 51. Kwrta Miclos, 52. Lakatka Stephanus, 53. Lapaschy Miclosch, 54. Lewckes Peter, 55. Magas, Magasch, Magosch Nicolaus, Myclosch, Miclosch, 56. Magyar vagy Madyar Antal, 57. Malacz, Malaczas, Malaczos, Malaczasch Symon, 58. Mangalo Paul, 59. Nayd Emrich, 60. Nagy Johannes, 61. Nemesch Gergil, 62. Olaysch Janisch, 63. Ockerewsch Janusch, 64. Palcza Jacap, 65. Palwagas N., 66. Papp Antal,

¹¹ Eperjes város ltára: 210/a. szám: 8., 9., 10., 18., 20., 21., 24., 26., 33., 35., 38., 46., 48., 53., 54., 55., 59., 68., 69., 70., 74., 98., 99., 100. stb. ll.

67. Pap Georgius, 68. Parantcz Ystwan, 69. Paranczne vagy Paranch Yschtphaney Hylona, 70. Pyntek Andrasch, 71. Pyn-tek Jacap, 72. Procurator vagy Procator Yschtwan, Ystphan, sőt Yschan, 73. Sabo vagy Sabbo Jacobne vagy Jacobne, Sabo Jacobney Ylona, 74. Sabo Lassla, 75. Sabbo Symon, 76. Salmanyak, 77. Saruczka vagy Sarutczka Antal, Anthonius, 78. Seges Johannes, 79. Seges Laurencius, 80. Segesch Miclosch, 81. Senesch Valent, 82. Schiposch Miclos, 83. Sythe Jacobus, 84. Sythepopha Jacobus, 85. Schodró vagy Schodróe Bartlam vagy Earthalom, 86. Sôke Thomas, 87. Thakacz Nicolaus, 88. Thapasto Paul, 89. Toth Marton, 90. Toth Mihal, 91. Waydafy vagy Wayda fya Emrich, 92. Wamos vagy Wamosch Clemens, Kellemen, Kelemen, 93. Warga Gergel, 94. Warga Thomas, 95. Waryasch vagy Varyas Michael vagy Mykal, 96. Waryas Pál, 97. Veres Johannes, 98. Weresch Marton, 99. Wertcze Lorentcz, 100. Wyncze, 101. Wsurasch Jorg.¹²

Ez a 101 magyar polgárnév tehát ugyanannyi magyar családot jelent és ezekhez még hozzá kell venni azokat a meg nem határozható magyarokat is, akiknek magyarsága a doleator, lutifigulus, lapicida, fistulator, carnifex, currifex, armifer, sellator, oleator, faber, serator stb. foglalkozást jelző név mögé van elrejtve, s akinek neve pl.: *Antall* statknechtnek van írva, de ebből az illető magyar voltára teljes bizonyossággal következtetni még sem lehet.

A fenti névsorból mégis arra következtethetünk, hogy a XV. század közepén Eperjesen már jó néhány száz magyar él, s a magyarság lélekszáma a város lakosságának körülbelül jó negyedrésze lehetett,¹³ tehát tekintélyes szám, amelyet elmelőzni nem lehetett, s amely alkalmas volt arra, hogy magának már bizonyos jogokat vívjon ki.

Igy érünk az 1454-ik esztendőhöz, amely az eperjesi magyarság szempontjából nevezetes és nagyjelentőségű volt. Ebben az évben András eperjesi plébános a szepesi káptalan küldöttei előtt parochusi kötelességeit illetőleg bevallást tesz, amelyben többek közt előadja, hogy ő tartozik „servare duos

¹² Eperjes város ltára: 250., 252., 253., 256., 267., 269., 271., 276., 280., 282. számok.

¹³ Az adózó családfők száma ekkor kb. 370—380 volt.

predicadores, qui verbum Dei populo pedicent, unum tewtonicorum, *alium vero Hungarorum.*"¹⁴)

(Arról, hogy a plébánosnak tót vagy szláv hitszónokot is kell tartani, sehol szó nincs.)

Ebből is világosan kitűnik, hogy a magyaság előretörése és térfoglalása a német Eperjesen a XV. század közepén már olyan erőteljes és számottevő volt, hogy ezzel a ténnyel az egyháznak is számolni kellett és a város plébánosa immár kénytelen a német hitszónok mellett egy magyarul tudót is tartani.

A XV. század ötvenes éveiben a magyarság Eperjesen fentemlített számarányát fenntartja s az ekkori adólejstromokban is ott találjuk a Balázs, Bajnok, Bencze, Buzgó, Fogas, Forgács, Halász, Jó, Kanál, Kendi, Kerekes, Kovács, Nagy, Pap, Parancs, Varga, Vércse, Uzsorás stb. már ismert neveket, amelyekhez a század hatvanas és hetvenes éveiben a következő újabb magyar polgárnevek csatlakoznak:

Belesch Laselin, Bogosch Andrasch, Bwlo Janusch, Busgo Janusch, Buzgo Ylma, Czako Benke, Czako Mihál, Czasar vagy Tczasar Janusch, Czinge Andrasch, Cwdar Gergel, Dombo Jorg, Ffekető Walent, Gal dyak, Halarus vagy Halarusch Antal, Ysztok Lorintcz, Jacob biro Andras, Yo Peter Zwgarus, Kabalty Jacop és Kelemen, Kaza Lassil, Kysch Jorg, Kopo Yschan, Koscha Lassil, Keczke Demian, Kwsch Scharoschy Janusch, Lorencz dyak, Laposchy Ferencz, Myko Pawl, Ordek Gergel, Papy Thomas, Pastor Andras, Pischpek vagy Pyschpek Marton, Schebeschi Laslo, Symon, Schebes vagy Schebesch Marton, Schebeschi Laslo, Schebők Pawl, Sós Gergel, Schos vagy Sos Peter, Schugarusch Peter, Urbán Yschtwan, Wendik Janusch, Wyg vagy Weg Gergel, Wyrak vagy Wyrag Tomasch vagy Thomas, Zanto Peter, Zecz Thomas, Zemere Balas, Zentmihal Benke és Gergel, Weres Demeter, Werysch Jacap, Weresch Kelemen, Zador Miclos.¹⁵

Igy tehát a XV. század közepén túl is tovább tart Eperjesen a magyarság beszivárgási, szaporodási, erősödési és tér-

¹⁴ Eperjes város ltára: 278. szám, Békefi: A népoktatás története, 290. l.

¹⁵ Eperjes város ltára: 323., 341., 345., 347., 365., 373., 374. számok.

foglalási folyamata, amely a XV. század hetvenes éveiben már oda fejlődik, hogy a magyarok a város vezetőségében számarányukon fölül foglalnak tért, elannyira, hogy ekkor rövid ideig még a város bírása is magyar.

1475—76-ban ugyanis Eperjes város bírása Zwech, azaz Szöcs vagy Szücs László, a belső tanács tagjai közt pedig a következő magyar neveket olvassuk: Petrus Kowach, Johannes Zabo, Andreas Thorday Fwtho Kadar vagy Torday Fwto Kadar, sőt egybe is írva Fwthokadar, Simon Sos, Barnabas Nagh, Nicolaus Kadar és Emericus Nagh.¹⁰

Igy tehát a bírón kívül a belső tanács *többsége* magyar, ami mindenesetre a magyarság hatalmas előretörését jelenti. Úgy látszik a XV. században a magyarság száma és tekintélye Eperjesen ekkor kulminál, mert a század vége felé a magyarság, ha számbelileg nem is, de a város összlakosságához mért arányában mintha stagnálna, sőt tért veszítene. Így tehát más szóval nem a magyarság száma fogy, hanem a város adóalanyainak, tehát lakói összeségének száma emelkedik, úgy, hogy az arányszám a magyarság hátrányára romlik.

Már észrevehető ez 1480-ban, amidőn az akkori adólajstrom adatai szerint Eperjesen 593 adózó családfő lakik és ezek közül mintegy 130 csak a magyar. Ilyenformán a XV. század közepétől számítva, harminc év alatt az adózó családfők száma Eperjesen körülbelül kétszázal emelkedett, amellyel a magyarság szaporodása lépést nem tartott. Ugyanis ehhez képest az adózó magyar családfők számának 150-re kellett volna emelkedni, ami azonban nem történt meg.

Eperjes város adófizető magyar családfői 1480-ban városnegyedenként a következők:

Első negyed (quartale), Kwsch Scharos Janus, Nadg Emrich, Zabo Benedig, Zabo Mathiaschin, Zad Mihai, Zeczy Benedig, Zeczy Emrich, Zótcz Gergelin.

Második negyed. Bexe Lorintcz, Fay Stephanus, Kodalcz Gal, Kurtha Andras, Thorday.

Harmadik negyed. Bokoros, Farusch Emrich, Sos Simon, Zabo Janus.

¹⁰ Eperjes város ltára: 408., 411., 415., 418. számok. Szépesi káptalan levéltára: Scrin. G. fasc. 10. N° 2.

Negyedik negyed. Gal diag, Hallarusch, Istwan dyaken, Madger Miclos, Pap Jorg, Todt Mathias, Todt Paul.

Szlávok negyede. Beynog (Bajnok) Peter, Barany Domonkusch, Forgatz Lorentcz, Keczyge Demian, Olays Mihál, Thaposto Paul, Wagas Paul, Was Januschen, Wincze, Zeger (?) Mester.

Magyarok negyede. Bak Thunes, Barani Mihál, Buzogo Janus, Bencze Mihál, Czudar Gergel, Halas Mate, Huszthi Gergel, Hwschwetin, Kwsch Mate, Kweze Lorintcz, Madras, Melleg Jorg, Miko Janus, Sebes Marton, Schugarusch Peter, Schwtoen Wyrag Thomas, Zadar Andras, Zadar Miclos.

Fossatum negyede. Assalos Mate, Czay Miclos, Gerle Jacob, Yo Jacob, Kalmar Dyenes, Kysch András, Miko Andras, Miko Valent, Nadg Emerich, Saros Jacob, Vzuras Istwan, Walend dyag, Wertcze Peter.

Ortemlak negyed. Bot Mate, Czebres Janus, Forgotez Peter, Kwsz Mihál, Liptay Simon, Marton Wurga, Scharutczka Antal, Wig Gergel.

Superius civitatem negyed. Balas dyag, Bolhas Jacob, Ballog Gergel, Czakan Antal, Ferentz Kowatz, Garay Jorg, Kolatz Peter, Kolatz Schitto Janus, Kwsz Kelmen, Kwsch Thomas, Kadar Lorintcz, Kalmar Janus, Moroczy Benko, Orkuthi Janus, Zabo Benedig, Zabo Ilina, Zemere Balas, Zemihal Antal, Zemihal Benke, Todt Istwan, Todt Janus, Weres Peter.

In prato negyed. Gergel Zabo, Tholway Istwan, Weres Janus.

Trans torrentem negyed. Abram Balas, Kysz Peter, Laposy Antal, Schalgay Janus, Sebesy Simon, Silway Janus, Sold András, Zalma Jacob, Zalmay Miclos, Thot Thomas.

Inferius suburbium negyed. Czako Mihál, Czasar, Jacob Kadar, Kewer, Koles Janus, Kolos Walent, Madras Marton, Maschfel Benke, Sowar Andras, Sowar Laslo, Tharczo Istwan, Warias Benko, Wendeg Janus, Wendeg Mathe, Wincze Balas és Jacob hungarus wollenweber inquilinus.¹⁷

A közölt névsor adataiból megtudjuk azt is állapítani, hogy a magyarság Eperjesen nem a város belsejében, hanem — eltekintve a magyar negyedről — inkább a külvárosokban, különösen az alsó- és felsőkülvárosban tudott tért foglalni.

¹⁷ Eperjes város levéltára: 445. szám.

A XV. század nyolcvanas éveiből még 1486-ból és 1488-ból maradtak reánk adólajstromok, amelyek szerint 1486-ban kerék 600, 1488-ban pedig már 655 adófizető polgár lakik Eperjesen, ebből 1486-ban 161 adófizető polgár családfő, 1488-ban pedig 162 családfő magyar, tehát míg 1486-ban az adófizető családfők több mint a negyede magyar, addig 1488-ban már a magyarság családfőinek száma héttel a negyedrészt alatti maradt.

Nehogy a magyarok névsorát háromszor egymásután külön-külön kelljen közölni, abc. rendbe szedve a nyolcvanas évek összes magyar családfőit egybefoglalva közöljük, de a neveknél az írástéréseket is adni fogjuk. Így tehát az eperjesi magyarok ekkori névsora a következő:

1. Ambros Kowatz, 2. Assalos vagy Asszalos Mathias.
3. Bak Mihál, 4. Bak Thunes, 5. Balas dyag vagy dyak,
6. Balog vagy Ballog Gergel, 7. Balog Jacob, 8. Barant Janus,
9. Barany, 10. Bartos András, 11. Bélcze Jorg, 12. Belze Peter,
13. Bencze Mihál, 14. Benday Istwan, 15. Bexe Lorncz, 16. Bogos vagy Bogás András, 17. Bokor Marton, 18. Bokros Antal,
19. Borszo Istwan, 20. Bót Janus, 21. Bottos vagy Bottus Lorncz,
22. Pöttus Staniszlo, 23. Bulay Simon, 24. Busas Marton,
25. Busza vagy Buza Simon, 26. Buza Marton.
27. Czakan Antal, 28. Czakan Bartok, 29. Czako Mihál, 30. Czaras,
31. Czay Miclos, 32. Czay Paul, 33. Czay Thomas, 34. Czemethe Lorncz,
35. Czemethi vagy Czemety Emrich, 36. Czyngye vagy Schinge András, 37. Czorge Gergel,
38. Demeter, 39. Demeyan Balas, 40. Doma Marton, 41. Domunkus Paul,
42. Farkas Peter, 43. Farusch, 44. Fay Stephanus, 45. Frérentcz,
- Frérentcz vagy Frencz Kowatz, 46. Filer Paul, 47. Forgatz vagy Forgotcz Jorg,
48. Forgatz Lorncz,
49. Gabo András, 50. Gergel, 51. Gerle Jacob, 52. Gonos Demian,
53. Hallarus, 54. Hallas vagy Halás Mathias, 55. Husti Gergel,
56. Húschweton,
57. Istwan, 58. Istwan Benke, 59. Istwan Byro vagy Biro,
60. Istwan dyaken, 61. Istwan molnar vagy molner, 62. Istwan tot,
63. Iacob Kadar,

64. Janus, 65. Janus dyag vagy dyak, 66. Yo vagy Jo Jacob, 67. Jordan Peter,

68. Kadar Lorentcz, 69. Kalmar Dyenes, 70. Kalmar Janus, 71. Cantor Miclos, 72. Capistas Miclos, 73. Cassay Paul, 74. Kathyo Gergel, 75. Kelentcz vagy Kelencz Simon, 76. Kendy Simon, 77. Kenyo Paul, 78. Kerekes Paul, 79. Kewer Antol, 80. Kewer Jörg, 81. Kyrál Thamas, 82. Kysz Peter, 83. Kwsch, **Kwsch vagy Kwsz** Janus, 84. Kwsch Istwan, 85. Kwsz Kelman, 86. Kwsch Mathias, 87. Kwsch Mihál, 88. Kwsch Mihal fintay, 89. **Kwsch** Scharos Walend, 90. Kodátcz Simon, 91. Kowatz Walend, 92. Kóteles Valent, 93. Kwezy (Kövező) Lorincz, 94. Kurtha Andras, 95. Kwryma Palas,

96. Latczy András, 97. Laszlo Jorg, 98. Liptay Benedig, 99. Liptay Simon, 100. Lokes Mihál,

101. Madgar vagy Madger Miclos, 102. Madras Marton, 103. Maschfel vagy Maszfel Benke vagy Benko, 104. Medgey Ma'he, 105. Melleg vagy Meleg Jorg, 106. Miclosch Janus, 107. Miko Andras, 108. Miko Janus, 109. Morotczy Benko, 110. Motczkos, Motczkotcz vagy Moczkos Jorg, 111. Moczkos Peter, 112. Miclosch kowatz, 113. Myhalczy.

114. Nadg Gergel, 115. Nadg Emrich, 116. Nadg Istwan, 117. Nadg Walent vagy Walend, 118. Nadg pentek vagy Nagdg pentek Istwan, 119. Nerges Benke vagy Benko,

120. Olays vagy Olaysz Mihál, 121. Ordeg vagy Ordeg Gergel, 122. Orkwthy vagy Orkuthi Janus,

123. Pap Benko, 124. Pap Jorg, 125. Pap Jorgin, 126. Penna Gal, 127. Peren Istwan, 128. Peres Benke vagy Benko, 129. Píntek Lukatz, 130. Polak Janus, 131. Procator Mathias,

132. Rab,

133. Scharutzcka Antal, 134. Schenge Andras, 135. Scholtis vagy Scholttis Istwan, 136. Scholttis Janus, 137. Scholttis Miclos, 138. Schugarusch Peter, 139. Sebesy, Sebeschy vagy Schebeschy Simon, 140. Sebes Marton, 141. Sebes Marton fya, 142. Simon dyag vagy dyak, 143. Sos Simon, 144. Sowary Andras, 145. Sowary Laszlo,

146. Tapasto vagy Thapasto Paul, 147. Tharcza vagy Tharczo Istwan, 148. Tolway vagy Tholway Mihál, 149. Thor-day, 150. Tot, Thot vagy Todt Jorg, 151. Todt Janus, 152. Todt Mathias, 153. Thodt Paul, 154. Thodt Simon.

155. Wagas Paul, 156. Wago Benko, 157. Wak vagy Wag (cecus) Miclos vagy Miklos, 158. Waryas Benke vagy Benko, 159. Waryas Simon, 160. Wendeg Demeter, 161. Wendeg Janus, 162. Wendeg Mathe, 163. Wendeg Paul, 164. Weres Antol, 165. Weres Janus, 166. Weres Marton, 167. Wercze Peter, 168. Wig Balas, 169. Wig Gergel, 170. Wig Istwan, 171. Wincze vagy Wyncze Balas, 172. Wirag vagy Wyrag Mathias, 173. Wyrag Thamas, 174. Wites vagy Vites Bendig vagy Benedig, 175. Vsuras vagy Vszuras Istwan, 176. Wrban Janus, 177. Vrban haza,

178. Zabo Andras, 179. Zabo Bendig vagy Benedig, 180. Zabo Gergel, 181. Zabo Janus, 182. Zabo Walent, 183. Zabotczka, 184. Zad Mihai, 185. Zador vagy Zadar Andras, 186. Zadar Miclos, 187. Zalma Albert, 188. Zalma Jacob, 189. Zalmay vagy Salmay Miclos, 190. Zalmay Valend vagy Walend, 191. Zandwry Antal, 192. Zemer vagy Zemere Peter, 193. Zemmihal vagy Zemihal Antol, 194. Zemihal Dyenes, 195. Zemihal Thamas, 196. Zelas Demeter, 197. Zeczy vagy Zetczy Bendig vagy Benedig, 198. Zeczy Marton, 199. Zylas Gergel, 200. Zyles Demeter, 201. Zilway vagy Zillway Janus, 202. Zötcz Gergelin.¹⁸

A most közölt névsorban ugyan sok olyan nevet is találunk, amelyeket már a korábbi adólajstromokban is megtalálunk, mégis részint a teljesség, részint a nevek eltérő írása miatt szükségesnek tartottuk az összes neveket közzétenni. Ennél a névsornál már meg lehet figyelni azt is, hogy az adózók nevei leírásánál a városi jegyző már distingvált annyiban, hogy a vezeték-, azaz családneveket a keresztnév elé írja, pl.: Schugarusch Peter, viszont a foglalkozást jelző neveket a keresztnév után írja, pl.: Istwan kowacz, ami már a XVI. század elején — amint látni fogjuk — következetesebben lesz keresztlívé.

(Folytatjuk.)

Iványi Béla.

¹⁸ Eperjes város levéltára: 476., 489., 505. számok.